

SAMENVATTING AANLEG JEU DE BOULESBAAN

Versie 2.1 januari 2018

Afmetingen:

3 x 13 meter tot 4 x 15 meter

Kostenraming aanleg per baan € 2.500 - € 3.500,-

Dit is de samenvatting van de accommodatiebrochure. De volledige brochure is te bestellen bij de NJBB via de bestellijst.

1.	ALGEMEEN	3
2.	VOORDELEN "AANLEG AFZONDERLIJKE SPEELTERREINEN"	3
3.	AANLEG BAAN	3
3.1	OPBOUW SPORTVLOER	3
3.2	NATUURLIJKE HALFVERHARDING	3
3.3	AANLEG DRAINERENDE FUNDERINGSLAAG	4
3.4	AANLEG HALFVERHARDING-/BASISLAAG	4
3.5	AANLEG AFSTROOI- / TOPLAAG	4
3.6	WATERHUISHOUDING EN AFBAKENING	5
4.	VAN BAAN TOT ACCOMMODATIE	6
5.	ADVIES EN INKOOP	7
6.	Informatie	7
BIJLAGE 1:	NORMEN EN RICHTLIJNEN	8

1. **ALGEMEEN**

In tegenstelling tot het buitenland zijn er in Nederland weinig terreinen die direct geschikt zijn om het Jeu de Boules (Petanque) te kunnen spelen. Veelal wordt gespeeld op openbare pleinen, paden, etc. voorzien van een harde bovenlaag, die niet geschikt zijn om de sport op de juiste manier te beoefenen. Als deze paden in parken of plantsoenen voorzien zouden zijn van een half verharde bovenlaag, dan zouden speciale voorzieningen niet nodig zijn.

2. **VOORDELEN "AANLEG AFZONDERLIJKE SPEELTERREINEN"**

Enkele redenen om speciale speelgelegenheden voor Petanque aan te leggen zijn:

- Er is een vast punt waar de spelers elkaar kunnen treffen;
- Door het aanbrengen van een speciale waterdoorlatende bovenlaag kan het terrein in optimale conditie blijven en kan er onder alle omstandigheden worden gespeeld;
- Passanten ondervinden weinig hinder van de spelers;
- Een eenvoudige voorziening voorkomt dat boules op bijvoorbeeld de rijweg komen;
- Mogelijkheid om in te spelen op beleidsuitgangspunten die in de gemeentelijke sportnota beschreven staan

3. **AANLEG BAAN**

3.1 **OPBOUW SPORTVLOER**

Globaal gesproken is een Jeu de Boules baan opgebouwd uit 3 lagen, te weten:

- Afstrooi- / toplaag, dikte ca. 1 cm
- Halfverharding- / basislaag, dikte ca. 10 cm
- Drainerende funderingslaag, dikte 20-25 cm

De lokale bodemgesteldheid, de toegepaste materialen en de wijze van verwerking bepalen uiteindelijk de kwaliteit van de sportvloer.

3.2 **NATUURLIJKE HALFVERHARDING**

Voor de basislaag adviseren wij een natuurlijk halfverhardingmateriaal, zoals Gralux 0/10 of Graniet. Wat is nu precies een halfverharding? In de meeste gevallen is dit een 100% natuurlijk gesteente waarvan grote brokken steen worden gebroken tot fijne split. Hierna wordt het materiaal uitgezeefd tot een fractie 0 tot 8-12mm, waarbij de verhouding tussen grove en fijne delen zeer belangrijk is. Indien dit materiaal op de juiste wijze wordt verdicht, ontstaat er een harde en stabiele laag met een natuurlijke uitstraling die de basis moet vormen van de Jeu de boules baan.

Kenmerken goede Jeu de Boules baan:

- De baan moet stabiel zijn, maar niet te hard
- De baan mag niet te zacht zijn met te veel mul/los materiaal

Kenmerken natuurlijke halfverharding:

- De combinatie van fijne en grove delen zorgen voor stabiliteit
- Te veel fijne delen verslechteren te afwatering
- Te veel grove delen, maken de baan te zacht

Het is dus de kunst om de juiste balans te vinden tussen hard-zacht en fijn-grof. Iedere leemlaag of halfverhardinglaag laat in principe slecht water door, omdat de poriën klein zijn. Ook die prachtige speelvelden in Frankrijk laten dikwijls slecht water door. Echter in Nederland hebben we te maken met een ander klimaat (vaker regen) en een andere bodemgesteldheid (hogere grondwaterstand), waar we bij de aanleg op in moeten spelen.

3.3 AANLEG DRAINERENDE FUNDERINGSLAAG

Een goede waterhuishouding in en rond de baan is dus de basis voor een duurzame baan. Zoals aangegeven moet de funderingslaag een drainerende functie hebben, zodat regenwater snel afgevoerd wordt en capillaire (op)stijging van grondwater voorkomen wordt. Hierdoor wordt verzadiging van de halfverharding-/basislaag tot een minimum beperkt.

Advies:

Indien nodig (zwarte)grond van maaiveld afgraven. Aanbrengen funderingslaag van minimaal 20 cm (grof) drainagezand. Verdichten zand.

Tip:

Pas **GEEN** "goedkope" funderingsmaterialen als menggranulaat 0/16-40 of puingranulaat 0/16-40 toe. Deze materialen bevatten veel fijne delen, waaronder cementresten die een bindende werking hebben, waardoor een funderingslaag ontstaat die juist **SLECHT** water doorlaat.

3.4 AANLEG HALFVERHARDING-/BASISLAAG

Advies:

De halfverhardinglaag van Gralux 0/10 aanbrengen in een laagdikte van 10cm op een goed verdicht zandbed van 20-25cm. Om de afwatering van oppervlakte water te bevorderen is het aan te bevelen om het oppervlak van de Jeu de boules baan met een licht afschot, dan wel licht bol af te rijen. De helling moet de afwatering bevorderen, maar moet dusdanig binnen de perken blijven dat het spel er niet door beïnvloed wordt. Hierna het materiaal verdichten middels walsen.

Tips:

- Na het lossen van de Gralux, de aangevoerde vracht c.q. vrachten goed mengen en eventueel water toevoegen, zodat er geen scheiding kan ontstaan tussen grof en fijn materiaal.
- Verdichten met tandemwals van 1500/2000kg, **NIET** trillen. Door trillen ontmengt het mengsel zich, waardoor enkel de fijne delen bovenkomen. Dit verslechtert de afwatering, zorgt bij droogte en wind voor stof en geeft bij regen leem af.
- Bij extreem nat weer het gespreide materiaal niet afwalsen, maar tot het juiste vochtgehalte laten drogen en daarna pas verdichten.

3.5 AANLEG AFSTROOI- / TOPLAAG

In principe kan er enkel op de halfverhardinglaag al gespeeld worden. Het komt echter de diversiteit van het spel, het aanzicht en wederom de afwatering ten goede als de baan wordt voorzien van een mooie toplaag. Er zijn veel materialen die als afstrooilaag voor een Jeu de Boules baan toegepast kunnen worden. Het materiaal moet hard zijn, om vergruizing door de ballen zo veel mogelijk te beperken. De laag moet niet te dik zijn, zodat de ballen niet te snel stil komen te liggen. Des te grover het afstrooimateriaal, des te onberekenbaarder de baan. Natuursteensplitten zijn er in verschillende kleuren, waardoor het aanzicht van de baan beïnvloed kan worden.

Advies:

Het afstrooimateriaal gelijkmatig in een laagdikte van 1cm over de halfverharding aanbrengen. Hierna het materiaal licht aanwalsen. Gebruik voor recreatie banen grind of split in de afmeting 2-5mm en voor gevorderden 4-8mm. Beide afmetingen kunnen ook gecombineerd worden en om de moeilijkheidsgraad nog iets te verhogen kan er op willekeurige plekken nog gestrooid worden met een nog iets grover materiaal bijvoorbeeld een split 8/11 of 8/16.

Tip:

- Gebruik een harde steensoort zoals grind, granietsplit of de harde kalksteensoorten.

3.6 WATERHUISHOUDING EN AFBAKENING

Zoals eerder aangegeven is de waterhuishouding van een Jeu de Boules baan erg belangrijk. Drainagesleuven en of -buizen kunnen een extra bijdrage leveren aan de afvoer van overtollig water. Indien de banen met een licht afschot worden aangelegd, is het aan te bevelen om aan de aflopende kant, drainsleuven van grind of split (strook van 20-30cm breed) aan te leggen eventueel in combinatie met een drainagesysteem. Overtollig oppervlakte water wordt dan snel afgevoerd. Indien het zelfde materiaal (in een grovere fractie) als de afstrooilaag wordt gebruikt hoeft dit het aangezicht niet te verstoren.

Tips:

- Gebruik voor de drainsleuven split of grind in de maat 8-16mm.
- Voor de afbakening van de baan worden vaak betonnen banden of balken gebruikt om het doorschieten van de boules tegen te gaan. Deze afbakening moet echter niet (onbewust) als waterkering gaan fungeren. Zorg er bij de aanleg voor dat er voldoende openingen zijn, zodat oppervlakte water weg kan.

4. VAN BAAN TOT ACCOMMODATIE**Algemeen**

Door de gestage groei en de alsmaar minder wordende beschikbare ruimte in Nederland, ontstaat steeds meer behoefte aan sportaccommodaties, indoor en outdoor, die speciaal ten behoeve van Jeu de Boules zijn ingericht. Hierbij is tevens de trend waarneembaar dat deze accommodaties ten behoeve van de exploitatie een steeds meer multifunctioneel karakter krijgen, waarbij naast Jeu de Boules ook andere sportverenigingen worden ondergebracht. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld de handboogsport. In het algemeen kan een kantine ook worden gebruikt om te darten of te sjoelen.

Een duidelijk onderscheid dient gemaakt te worden tussen de aanleg van een jeu de boulesbaan en van een jeu de boules accommodatie, wat betreft de maatvoering van het speelterrein, het aantal banen, kantinemogelijkheden e.d. De Jeu de Boules accommodatie, zowel buiten als overdekt worden onderverdeeld in A-, B-, C- en D-accommodaties. Dit is een onderverdeling naar grootte en voorzieningenniveau, om zo een verschil in status aan te kunnen geven. De A-accommodatie is daarbij de belangrijkste, omdat daar meestal de internationale wedstrijden en interlands worden gehouden. In Nederland is momenteel één A-trainingsaccommodatie voor Jeu de Boules aanwezig, nl de accommodatie van PVN in Nieuwegein. In B-accommodaties kunnen landelijke wedstrijden worden gehouden alsmede competitie op zonaal niveau en in C- en D-accommodaties worden de overige competities en wedstrijden gespeeld.

Ruwweg kan men deze onderverdeling als volgt interpreteren:

D-accommodaties:

In een D-accommodatie dienen, naast de wedstrijdruimte, minimaal de onderstaande voorzieningen aanwezig te zijn:

▪ aantal banen	(minimaal 6 binnen- en 8 buitenbanen)
▪ afmetingen baan	(13 x 3 meter)
▪ hoogte gebouw	(obstakelvrije hoogte speelveld van 4 meter)
▪ entree	
▪ technische ruimte	
▪ toiletgelegenheid	(dames, heren en mindervaliden)
▪ Subsidie NJBB:	Nee

C-accommodaties:

In een C-accommodatie dienen, naast de wedstrijdruimte, minimaal de onderstaande voorzieningen aanwezig te zijn:

- aantal banen (minimaal 8 binnen- en 12 buitenbanen)
- afmetingen baan (13 x 3 meter)
- hoogte gebouw (obstakelvrije hoogte speelveld van 4 meter)
- entree
- toiletgelegenheid (dames, heren en mindervaliden)
- technische ruimte
- bar/receptie (afstemmen op leden en er dient voldoende schuilgelegenheid te zijn voor de deelnemers)

- tribunecapaciteit
- werkkast

- Subsidie NJBB: Ja, eenmalig € 1500 bij opening accommodatie (indien vereniging lid is van Nederlandse Jeu de Boules Bond)

B-accommodaties:

In een B-accommodatie dienen, naast de wedstrijdruimte, minimaal de onderstaande voorzieningen aanwezig te zijn:

- aantal banen (minimaal 16 binnen- en 32 buitenbanen)
- afmetingen baan (15 x 4 meter (3 x 15 x 4 is overdwers 5 x 13 x 3))
- hoogte gebouw (obstakelvrije hoogte speelveld van 5 meter)
- entree
- beheerders/administratieruimte
- toiletgelegenheid (dames, heren en mindervaliden)
- toeschouwersruimte
- technische ruimte
- wedstrijdleidingruimte
- bar/receptie
- ontmoetingsruimte (afstemmen op leden en tribunecapaciteit, maar netto minimaal 250 m²)

- berging
- werkkast

- Subsidie NJBB: Ja, eenmalig € 1500 bij opening accommodatie (indien vereniging lid is van Nederlandse Jeu de Boules Bond)

5. ADVIES EN INKOOP

Voor persoonlijk advies betreffende de aanleg van uw Jeu de Boules baan, verschillende soorten materialen, monsters, hoeveelheden en kleurkeuzes kunt u altijd rechtstreeks contact opnemen met Verheul Westpoort BV. Op verschillende locaties in Nederland hebben zij een depot. Vanwege deze landelijke dekking bieden zij marktconforme prijzen aan. Voor overige vragen (niet technisch) kunt u zich wenden tot het bondsbureau van de NJBB.

6. INFORMATIE

Als u informatie wil over de prijs en levering van grind en andere ondergronden voor de aanleg van een Jeu de Boules baan raden wij u aan om contact op te nemen met de firma:

Verheul Westpoort BV

Amerikahavenweg 10B

1045 AD Amsterdam

020-4801010

info@verheul-westpoort.nl

www.verheul-westpoort.nl

Als u technische vragen heeft die betrekking hebben op de bouw van een accommodatie kunt u contact opnemen met:

ISA Sport

Papendallaan 7

Postbus 721

6800 AS Arnhem

026 - 4834637

info@isa-sport.com

www.isa-sport.com

Als u de volledige brochure wilt aanvragen, kunt u dit doen door het bestelformulier in te vullen en te versturen naar bestellingen@njbb.nl. Zodra het bedrag op onze rekening is bijgeschreven, zullen wij de brochure verzenden.

BIJLAGE 1: NORMEN EN RICHTLIJNEN

In deze samenvatting gaat men in eerste instantie uit van de minimaal gestelde normen en richtlijnen, zoals deze gelden voor Jeu de Boules accommodaties. Een accommodatie die aan de desbetreffende normen voldoet krijgt de status van A-, B-, C- of D-accommodatie.

Hoe de eisen, zoals deze zijn opgesteld voor A-, B-, C- of D- accommodaties, gebruikt moeten worden kunt u aflezen in de tabel die hier is opgenomen. Er zijn drie mogelijkheden om de vermelde eisen voor de desbetreffende klassen te interpreteren:

- niet van toepassing (n.v.t.);
- gewenst;
- verplicht.

Checklist accommodatieklassen:

ONDERWERP	ONDERDEEL	ACCOMMODATIEKLASSEN			
		D	C	B	A
Indeling	Ruimtelijke relaties Personen met functiebeperking	verplicht verplicht	verplicht verplicht	verplicht verplicht	verplicht verplicht
Afwerkingen	Vloerafwerking Wandafwerking Plafondafwerking	verplicht verplicht verplicht	verplicht verplicht verplicht	verplicht verplicht verplicht	verplicht verplicht verplicht
Installaties	Warm waterinstallatie	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Verwarmingsinstallatie	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Elektriciteitsvoorzieningen	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Temperatuur	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Ventilatie	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Verlichting	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Akoestiek	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Inbraakpreventie	gewenst	gewenst	gewenst	gewenst
Additionele ruimten	Brandbeveiliging	gewenst	gewenst	gewenst	gewenst
	Entree	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Beheerders- /administratieruimte	gewenst	gewenst	verplicht	verplicht
	Sanitaire voorzieningen	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Kleedruimte	gewenst	gewenst	gewenst	verplicht
	Wasruimte	n.v.t.	n.v.t.	gewenst	gewenst
	Toeschouwers ruimte	gewenst	gewenst	verplicht	verplicht
	Technische ruimte	verplicht	verplicht	verplicht	verplicht
	Wedstrijdleidingruimte	gewenst	gewenst	verplicht	verplicht
	E.H.B.O. ruimte	gewenst	gewenst	gewenst	verplicht
	Bar/receptie	gewenst	verplicht	verplicht	verplicht
	Ontmoetingsruimte	gewenst	gewenst	verplicht	verplicht
	Keuken	gewenst	gewenst	gewenst	verplicht
	Opslagruimte	gewenst	gewenst	gewenst	verplicht
Berging	gewenst	gewenst	verplicht	verplicht	
Werkkast	gewenst	verplicht	verplicht	verplicht	